

93531 – روزا تۇتقۇچىنىڭ بۇرۇنغا دورا تېمىتىشىنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا

سۇئال

رامزاننىڭ كۈندۈزدە بۇرۇنغا دورا تېمىتىشىنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **روزا تۇتمىغان ۋاقىتتا بۇرۇنۇڭغا سۇ ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن.** [تىرمىزى رىۋايىتى 788-ھەدىس. بۇ ھەدىسنى شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ "ئىرۋائۇل غەلىيل" ناملىق ئەسەر 935-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

بۇ ھەدىس روزا تۇتقۇچىنىڭ بۇرۇن ئارقىلىق كانىيىغا سۇ يەتكۈزۈشنىڭ توغرا بولمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، دورىنى بۇرۇنغا ئاز مىقداردا، كانىيىغا يەتمىگۈدەك دەرىجىدە تېمىتسا بولىدۇ، ئەمما كانىيىغا يېتىپ دورىنىڭ تەمىنى تېتىپ قالسا بۇنىڭ بىلەن روزىسى يۇزۇلىدۇ، ئۇ روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ.

شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "كۆزىگە ۋە قۇلىقىغا دورا تېمىتىشمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش بولىدۇ، ئۆلىمالارنىڭ توغرا قارىشىدا كۆزىگە ۋە بۇرۇنغا دورا تېمىتىش بىلەن روزا بۇزۇلمايدۇ، ئەگەر كانىيىدا تىمىتقان دورىنىڭ تەمىنى تاپسا، ئېھتىياتەن شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىۋېتىش كېرەك بولىدۇ لېكىن ۋاجىپ بولمايدۇ. چۈنكى كۆز بىلەن قۇلاق يېمەك-ئىچمەكنىڭ كىرىدىغان ئورنى ئەمەس، ئەمما بۇرۇنغا دورا تېمىتىش دۇرۇس بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇن دېگەن يېمەك-ئىچمەكنىڭ كىرىش ئورنى ھېسابلىنىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **روزا تۇتمىغان ۋاقىتتا بۇرۇنۇڭغا سۇ ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن.**

مۇشۇ ھەدىسنىڭ ۋە باشقا ھەدىسلەرنىڭ ھۆكۈمى بويىچە بۇرۇنغا سۇ ئېلىپ كانىيىدا بۇنىڭ تەمىنى تاپسا، ئۇ كىشىگە شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ. ["شەيخ ئىبنى باز پەتىۋالار توپلىمى" 15-توم 260-261-بەت].

ئەشرەپ ئەبدۇلمەقسۇد توپلىغان "رامزان پەتىۋالىرى" 511-بەتتە، شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بۇرۇنغا دورا تېمىتقاندا، ئۇنىڭ تەمى ئاشقازانغا ۋە ياكى كانايغا يەتسە، بۇنىڭ بىلەن روزا بۇزۇلىدۇ، چۈنكى لەقىت ئىبنى سەبرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **روزا تۇتمىغان ۋاقىتتا بۇرۇنۇڭغا سۇ**

ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن.

روزا تۇتقۇچىنىڭ ئاشقازىنىغا ياكى كانىيىغا يەتكۈدەك دەرىجىدە بۇرنىغا دورا تېمىتىشى توغرا بولمايدۇ، بۇرنىغا تېمىتىقان دورا بۇ جايغا يەتمىسە بۇنىڭ بىلەن روزا بۇزۇلمايدۇ.

كۆزىگە دورا تېمىتىش، سۈرمە تارتىش ۋە قۇلىقىغا دورا تېمىتىش قاتارلىق ئىشلار روزىنى بۇزمايدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن مۇسۇلمان زۆرۈر بولمىغان ئەھۋال ئاستىدا تامچە دورىنى ئىشلەتمەسلىكى كېرەك، ئەگەر ئىشلىتىپ قالسا ئېھتىيات قىلىپ كانىيىغا يەتكۈزمەسلىكى لازىم، ئەمما ئۇنىڭدىن بىر نەرسىنى يۇتۇپ سالسا شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ.

ئەگەر تامچە دورىنى ئىشلەتسە يۇتۇپ سالىدىغانلىقىنى بىلسە، ئۇ ۋاقىتتا كېسەللىكى ئىپتار قىلسا دۇرۇس بولىدىغان دەرىجىگە يەتمىسە، ئۇ دورىنى ئىشلەتمەسلىك كېرەك، ئەمما بەرداشلىق بېرەلمىسە ئۇ ۋاقىتتا ئىشلەتسە بولىدۇ. بۇ ھەقتە تېخىمۇ كۆپ مەلۇماتقا ئېرىشىش ئۈچۈن 50555- ۋە 38532- نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر